

Uunga siunnersuut: Aatsitassanut tunngasunik suliaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat
Aatsitassanut Inatsisillu Atuutsinneqarnerannut Naalakkersuisumit saqqummiunneqartoq

pillugu

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Ataatsimiititaliap [kingullermik] suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Mariane Paviasen, Inuit Ataqtigiit, siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq Aqqalu Jerimiassen, Atassut, siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq Lars Poulsen, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Adam Kristensen, Inuit Ataqtigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Hans Aronsen, Inuit Ataqtigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Dines Mikaelsen, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Pele Broberg, Naleraq

UPA2023-mi 20. apriili siullermeerinninnerup kingorna siunnersuut ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq.

1. Siunnersuutip tunuliaqutaa, siunertaa imarisaalu

Siunnersuuteqartup isumaa naapertorlugu aatsitassanut ikummatissanullu inatsit pissutsinut assigiinngisitaartunut tunngasoq innuttaasunut suliffeqarfinnullu paasiuminaassinnaavoq. Taamaattumillu pissutsit aatsitassanut ikummatissanut inatsit ullumikkut maleruagassiuunneqartut siunissami inatsisini assigiinngitsuni pingasuni maleruagassiuunnissaat siunnersuutigineqarpoq. Nalinginnaasumik aatsitassarsiornermik ingerlatsinermi pissutsit pillugit inatsit immikkoortoq. Annikitsumik aatsitassarsiornermiamut akuersissutit aamma najukkani sanaartornernut attaveqaasersuutinullu suliassanut aatsitassanik piianeq pillugit annikitsumik aatsitassarsiornermut inatsit immikkoortoq. Taanna 2023-mi ukiakkut ataatsimiinnermi saqqummiunneqartussatut pilersaarutigineqarpoq. Maannakkut aatsitassanut ikummatissanullu inatsit atuuttoq ikummatissiassanut aamma nunap iluata toqqorsinermut atorneqartarneranut atuutiinnassaaq.

Tamanna tunngavigalugu Aatsitassanut tunngasunik suliaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut una ima aalajangersaasoq Naalakkersuisunit saqqummiunneqarpoq:

- ”Aatsitassarsiorluni ingerlataqarnerit” paasineqassapput tassaasut, ingerlatassat Inatsisartut inatsisaanni pineqartunut ilaasut.
- Aatsitassat paasineqassapput tassaasut aatsitassanit atortussiassat allat, ikummatissiassanit (uulia aamma naturgassi) allaanerusut, tamarmik.
- Ikummatissiassat paasineqassaaq tassaasut ikummatissiassat sananeqaataat aalajangersi-maqqissaartooq .

Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut una ingerlatassanut makkununnga atuuppoq:

- 1) Misissueqqaarneq, aatsitassarsiorluni misissuineq, aatsitassanik piiaaneq aamma aatsitassanik ilisimatuussutsikkut misissuinerit kiisalu ingerlatassat tamatumunnga atasut.
- 2) Ingerlatassanut Inatsisartut inatsisaanni pineqartunut ilaasunut nukissiornermut attuumassu-teqartunut kiisalu ingerlatassat tamatumunnga atasut.
- 3) Aatsitassarsiorluni ingerlataqarnerit pillugit nunap iluata toqqorsivittut aamma siunertanut allanut atorneqarnera kiisalu ingerlatassat tamatumunnga atasut.
- 4) Misissuinerit aammalu allatigut ingerlatat, ingerlatanut nr. 1-3-mi taaneqartunut pingaarute-qartut

Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut una ingerlatassanut makkununnga atuutinngilaq:

- 1) Najukkami aatsitassarsiorluni ingerlatat.
- 2) Ingerlatat ikummatissiassanut tunngasut.
- 3) Nunap iluata toqqorsinermut allanullu siunertanut, aatsitassarsiorluni ingerlatanut imaluunniit ingerlatanut tamatumunnga atasunut tunngassuteqanngitsunut, atorneqarnera.

Siunnersuutit imarisai erseqqinnerusut siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini kapitali 2-mi Siunnersuummi immikkoortut pingaarnerit ataanni nassuiaatigineqarput, taakkulu innersuussuti-gineqarput.

2. Inatsisartuni siunnersuummik siullermeerinnineq

Siunnersuut siullermeerneqarmat inatsisissatut siunnersuut imartoqisumik oqallisigineqarpoq, tama-tumani qulequttat Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermut tunngasut assigiinngitsorpassuit oqallisi-gineqarlutik. Kalaallit Nunaanni aatsitassanut suliffissuaqarnermik ingerlatsinermi mianerisassat suut salliutinneqartariaqarnerannik apeqqut immikkut qitiutillugu sammineqarpoq, tamannalu inatsisis-satut siunnersuutip matumani pineqartup annertoorujussuuneranik ersersitsivoq. Inatsisissatut siun-nersuummik piareersaalluni sulinerup ingerlasimanera aamma oqallisigineqarpoq. Aatsitassanut ikummatissanullu inatsisip allanngortinneqarnissaanik pisariaqartitsineq aammalu inatsisip paasiu-minarnerunissaa siunertaralugu inatsisip pingasunut aggulunneqarnissaa nalinginnaasumik taperser-sorneqarpoq. Partiit arlallit kiisalu Naalakkersuisut erseqqissarpaat, aatsitassanut ikummatissanullu

inatsisip matuma siunissami ukiorpassuarni atuussinnaanissaa pingaaruteqartoq. Taamaattumillu anguniakkanut taakkununga ikorfartuutaasumik inatsimmik suliaqartoqarsinnaaqullugu aatsitasarsiornermik ingerlatsinermi isiginiagassat suut salliutinneqartariaqarnersut paasinarsisinneqarnissaa pisariaqartinneqartoq tamanit isumaqataaffigineqarpoq. Tamanna tunngavigalugu inatsissatut siunnersuut aappassaaneerinninnissaq sioqqullugu Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliamit suliarineqartussanngorlugu innersuunneqarpoq, tamatumani oqaatigineqarluni ataatsimiititaliami suliarinninnermi piffissaq pisariaqartinneqartoq atorineqartariaqartoq.

3. Tusarniaanermi akissutit

Nalinginnaasumik nassuiaatini immikkoortutut kingullertut oqartussaasut, kattuffiit il. il. Siunnersuummik tusarniaavigineqarsimasut nalunaarsorneqarsimapput. Kiisalu siunnersuut piffissami 23. novembari 2022-mit 22. decembari 2022 tikillugu tusarniaassutigineqarsimasoq paasissutissiisutigineqarpoq. Namminersorlutik Oqartussat tusarniaavianni www.naalackersuisut.gl -imi tusarniaanermut atortut tamanut saqqummiunneqarput. Tusarniaanermut akissutit isumaliutissiisummi matumani ilanngussaq A-tut ilanngunneqarput. Tusarniaanermut akissutini tigineqartuni immikkoortut pingarnerit tusarniaaneq pillugu allakkiami Naalackersuisunit issuaavigineqarsimasut tusarniaaneq pillugu allakkiami allassimasoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Taamatut periuseqarneq akornutissaqanngilaq, tassani tusarniaanermut akissutit unneqqarissumik allaaserineqarsimappata.

Tusarniaanermi atortunut ataatsimiititaliap oqaaseqaatai allat:

Atortussat annertooujussuunerat pisariusorujussuunerallu eqqarsaatigalugu tusarniaanermut piffisaliunneqartoq sivikitsuararsuunerarlugu Sulisitsisut tikkuaanerat ataatsimiititaliamit aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq, tamannalu Aatsitassanut Inatsisillu Atuutsinneqarnerannut Naalackersuisoqarfimmit oqaaseqarfigineqarsimanngilaq.

Inatsisissatut siunnersuummi matumani aalajangersakkat ataasiakkaat nutaajunersut ingerlateq-qitaanersulluunniit inatsimmut nassuiaatini allaqqanngitsoq Sulisitsisut aammalu Nunatsinni Advokatit erseqqissaatigisimavaat. Taamaalillunilu inatsimmut atuuttumut sanilliullugu inatsiseqar-nikkut inissisimanermi allannguutit aalajangersimasut paasiuminaassisut Sulisitsisut Nunatsinnilu Advokatit isumaqarput, taamaattumillu tusarniaanermut akissummik suliaqarnissaaq pisariunerulersimalluni. Tamanna aamma Aatsitassanut Inatsisillu Atuutsinneqarnerannut Naalackersuisoqarfimmit oqaaseqarfigineqarsimanngilaq.

Siunnersuutip § 1 imm. 2-a innersuussutigalugu avatangiisinut, sulinermi avatangiisinut kiisalu inuiaqatigiinni pissutsinut tunngatillugu nunani tamalaani periuserineqartoq ”The Equator Principles” ”OECDs common approaches” aamma ”The IFC Performance Standards”¹-imi allaaserineqartoq

¹ https://naalackersuisut.gl/-/media/horinger/2022/11/2311_mineralaktiviteter/svar/dundas-titanium.pdf

Naalakkersuisunit inatsisissatut siunnersuummi matumani eqquutsinneqassasoq Dundas Titaniumip tusarniaanermut akissutaani kaammattuutigineqartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Kaammattuut taanna tusarniaaneq pillugu allakkiami Naalakkersuisut ima allatut oqaasertaleraat ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq: *”Kalaallit Nunaanni maannakkut maleruagassat nunani tamalaani malitassanik naammassinninersut nalilersuisoqassasoq, Dundas Titanium A/S-ip siunnersuummi § 1, imm. 2 innersuussutigalugu kaammattuutigaa.”*.

Naalakkersuisut issuaanerat Dundas Titaniumip kaammattuutaanut naapertuutinngitsoq ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq, erseqqissumimmi uku taaneqarmata: *”The Equator Principles”* *”OECDs common approaches”* aamma *”The IFC Performance Standards”*.

Tassunga Naalakkersuisut ima akipput: *”Siunnersuut manna ilaatigut, inatsisit maannakkut atuuttut nunani tamalaani malitassanik qanoq annertutigisumik naammassinninersut nalilersuinernik allamit ingerlanneqartunik tunngaveqarpoq”*.

Nunani tamalaani malitassat aalajangersimasut suut siunnersuummi matumani tunngaviunersut Naalakkersuisunit itisilerneqanngitsoq ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq.

Transparency International Greenlandip siunnersuut ataatsimut isigalugu akuersaartumik oqaaseqarfigaat, kaammattuutigaluguli Extractive Industries Transparency Initiativesimit (EITI) kaammattuutit malinneqassasut aammalu kaammattuutigalugu Kalaallit Nunaat EITImut piaarnerpaamik ilaasortanngussasoq.

Kalaallit Nunaanni inatsisit suleriaatsillu EITI-p tunngavigisaannut annertuumik naapertuupput, aammalu Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermik suliaqartuni peqquserluttoqarnissaa aarlerinaateqarsinnaasoq takussutissaqanngilaq. EITI-mut ilaasortaanissaq ingerlaavartumik isumaliutersuutigineqartarpoq, maannakkorpiaq kalaallit Nunaat danskit naalagaaffiat peqatigalugu kattuffimmi malinnaasutut inissisimavoq. Taamaattoq allaffissornikkut annertoorujussuarmik suliaqarnissap EITI-mut ilaasortaanermut tunngassuteqartup naapertuilluartuutissinnaanissaanut, Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorluni ingerlataqartut ikippallaartut, maannakkorpiaq naliliisoqarpoq.

Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq Kalaallit Nunaanni aatsitassanik suliffissuaqarnermi peqquserluttoqarnissaanut aarlerinartoqanngitsoq Naalakkersuisut paasissutissiissutigigaat oqaatigalugulu Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermi ingerlatat amerlanngitsut. Ataatsimiititaliap paasinninnera malillugu, nunani tamalaani aatsitassarsiornermi suliffissuaqarnerup ilisarnaatigigaa peqquserluttoqarnissaata annertuumik aarlerinartoqarnera. Aatsitassarsiornermik ingerlatsinerup iluani peqquserluttoqarsinnaaneramik aarlerinartoqarnerata nunatsinnit siorngerlugu iliuseqarfigineqartariaqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Aarlerinartoq taanna sermersuup aakkiartornera malillugu nunatsinni aatsitassat nunarsuatsinnit soqutigineqaleraluttuinnarnerannut kiisalu aatsitassanik pinngitsoorneqarsinnaanngitsunik qularnaatsumik ataavartumillu pilersuisinnaanerup qulakkeerneqarnissaanik kissaateqarneq pissutigalugu taakku piumaneqarnerannut ataqatigiissillugu isigineqassaaq. Tassunga atatillugu aatsitassat qaqutigoortut aatsitassatut pinngitsoorneqarsinnaanngitsutut taaneqarput.

Ilisimatitsiffiusumik ataatsimiinnermut atatillugu Naalakkersuisunut apeqquteqarnermut atatillugu pissutsit tusarniaanermi taaneqartut itisilerneqarnissaat ataatsimiititaliamit qinnutigineqarsimavoq.

4. Sassartitat

Sulisitsisut Aatsitassarsiornermi Inuussutissarsiutinut Ataatsimiititaliaannit aallartitat ataatsimiititaliamut sassartinneqarnissamik qinnuteqaataat ataatsimiititaliamit tiguneqarpoq. Siunnersuutip ilaani §18, 32, 35, 45, 52, 53, 68 kiisalu 140-mut tunngasut Kalaallit Nunaanni aatsitassanut suliffissuaqarnermut pitsaangitsumik sunnuteqarnissaat immikkut ernummatigalugu aallartitat oqaatigaat. Taamaattumillu allannguutissanut kissaatiminnik saqqummiussipput. Qularnaatsunik patajaatsunillu atugassanut sinaakkuteqarnissaq aatsitassanut suliffissuaqarnermi nalinginnaasumik pisariaqartinneqartoq siunnersuullu matumani pineqartoq tamatumunnga ilaatigut akerliusutut isigineqarsinnaasoq aallartitat oqaatigaat. Sassartitsinermit atortut **ilangussaq B**-tut ilanngunneqarput.

5. Aatsitassanut Inatsisillu Atuutsinneqarnerannut Naalakkersuisumik ilisimatitsiffiusumik ataatsimeeqateqarneq

Siunnersuummik suliarinninnerminni atugassatut ulloq 4. maaji 2023 ilisimatitsiffiusumik ataatsimiinnermi apeqqutit arlallit akissuteqarfigeqqullugit ataatsimiititaliap Aatsitassanut Inatsisillu Atuutsinneqarnerannut Naalakkersuisoq qinnuigaa. Inatsisissatut siunnersuutip matuma annertunerusumik ilisimasaqarfineqarnissaanik ataatsimiititaliap kissaateqarnera tunngavigalugu apeqquteqartoqarpoq. Kiisalu siullermeerinninnermi oqallinneq kiisalu oqartussanik, kattuffinnik il. il. tusarniaanermut akissutit tunngavigalugit apeqquteqartoqarpoq. Ataatsimiititaliap apeqqutaasa Naalakkersuisullu akissutaata assilineri isumaliutissiisummut matumunnga ilangussaq C-tut ilanngunneqarput.

Tamatuma saniatigut Aatsitassanut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoq ataatsimiititaliamit ataasinngornermi ulloq 15. maaji 2023 ilisimatitsiffiusumik ataatsimeeqatigineqarpoq, tamatumani inatsisissatut siunnersuummi § 128-mi aalajangersakkat Naalakkersuisunit itisilerneqarnissaat ataatsimiititaliamit kissaatigineqarluni. Ataatsimiititaliap apeqqutaasa Naalakkersuisullu akissutaasa assilinerneqarnerat isumaliutissiisummi matumani ilangussaq F-itut ilanngunneqarput.

6. Apeqqutit.

Siullermeerinninnermi oqallinneq aammalu Naalakkersuisumik ilisimatitsiffiusumik ataatsimeeqatiginninneq kiisalu Sulisitsisut Aatsitassarsiornermi Inuussutissarsiutinut Ataatsimiititaliaannik sassartitsineq tunngavigalugit ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut apeqqutinik arlalinnik nassiusivoq. Ataatsimiititaliap Naalakkersuisut sukkasuumik akissuteqarnerannut qujavoq. Ataatsimiititaliap apeqqutai Naalakkersuisullu akissutaat ilangussaq D-tut takuneqarsinnaapput.

7. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Ataatsimiititaliap aallarniutigalugu oqaatigissavaa inatsisissatut siunnersuut una siullermeerin-ninnermi sorphassuit tikillugit oqallisigineqarmat. Taamaattumillu inatsisissatut siunnersuut una pillugu isumakuluutit assigiinngitsut oqaatigineqarnerat ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Kiisalu aatsitassanut inatsit siunissami ukiorpassuarni atuussinnaasariaqarnerata pingaaruteqassusia tamanit isumaqatigineqarpoq, taamaattumillu inatsimmi taamatullu aqutsinermi sangujoraarnissaq pinngitsoortinneqartariaqarluni. Taamatutaaq inatsisissatut siunnersuummik suliaqarnermi inatsimmik piareersaernerup ingerlasimanera oqaluuserineqarpoq. Atortussat pisariusupilussuit amerlasuut pineqartut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq, tamannalu siullermeerinninnermi kiisalu tusarniaanermut akissutini aamma oqaatigineqarpoq.

Siullermeerinninneq tusarniaanermullu akissutit tiguneqartut tunngavigalugit ilisimatitsiffiusumik ataatsimiinnissamik Aatsitassanut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoq ataatsimiititaliamit qinnuigineqarpoq. Inatsisissatut siunnersuutip annertoorujussuup suliarineqarnerani atugassamisut inatsisitigut inissisimanerup allannguutaannut taaneqartunut skemanngorlugu takussutissiamik ataatsimiititaliap Aatsitassanut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoq qinnuigaa. Apeqqutit nassiunneqartut Naalakkersuisut akissutaat ilanngussaq C-mi takuneqarsinnaapput. Siunnersuutip annertunera eqqarsaatigalugu inatsimmut atuuttumut sanilliullugu allannguutissatut siunnersuutitut inatsisissatut siunnersuummi matumani siunnersuutigineqartunut takussutissiaq taanna ataatsimiititaliamit amigaatigineqarsimavoq. Kiisalu skemanngorlugu takussutissiaq taamaattoq aqqutigalugu siunnersuut paasiuminarnerulersinneqassaaq. Takussutissiaq ilanngussaq C-mi takuneqarsinnaavoq. Inatsisissatut siunnersuut matumani pineqartoq nunap inoqqaaviisa pisinnaatitaaffiisa qulakkeerneqarnissaat ataqqillugu suliarineqassasoq isumaqatigiissutigineqartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Ingerlatat inatsimmut ilaasut innuttaasut peqqissusiannut akornutaassanngitsut inatsisissatut siunnersuutip § 1 imm. 2-ani qulakkeerneqassasoq kissaatitut saqqummiunneqartoq ataatsimiititaliamit aamma maluginiarneqarpoq. Minnerpaamik ullunik 21-nik tusarniaanermut piffissaliinermut taarsiullugu annerpaaffissamik aalajangersaasoqarnissaa nalinginnaasumik isumaqatigiissutigineqartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Inatsimmut atuuttumut sanilliullugu innuttaasut peqataatinneqarnerunissaat aatsitassanullu suliffissuaqarnerup pitsaanerusumik atugassaqartinneqarnissaa inatsisissatut siunnersuutikkut matumuunakkut qanoq qulakkeerneqartutut Naalakkersuisunit isigineqarnerasoq Naalakkersuisunit ilaatigut itisilerneqassasoq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq. Taamatutaaq inatsisissatut siunnersuutip matuma suliarineqarneranik ingerlatsinerup kiisalu aatsitassanut suliassaqarfimmi peqquserlulluni iluanaarniartarnerup pinaveersaartinnissaa siunertaralugu pineqaatissiisutit suut inatsisissatut siunnersuummik matuminnga suliarinninnermi Naalakkersuisunit ilanngunneqarnerat itisilerneqassasoq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq. Apeqqutit nassiunneqartut Naalakkersuisunit itisiliinerusumik Naalakkersuisunit akineqarnissaat ataatsimiititaliamit amigaatigineqarmat ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq.

Oqaatigineqartut Sulisitsisut Aatsitassarsiornermi Inuussutissarsiutinut Ataatsimiititaliaannik ataatsimiititaliaq sassartitsivoq. Qularnaatsunik patajaatsunillu atugassanut sinaakkuteqarnissaq aatsitassanut suliffissuaqarnermi nalinginnaasumik pisariaqartinneqartoq siunnersuullu matumani pineqartoq tamatumunnga ilaatigut akerliusutut isigineqarsinnaasoq aallartitat paasisutissiissutigigaat ataatsimiititaliap maluginiarpa. Minnerpaamik ullunik 21-nik tusarniaanermut piffissaliineq aatsitassarsiornermi suliffissuaqarnermi nalorninermik pilersitsisoq ataatsimiititaliamit immikkut maluginiarneqarpoq, tassunga taarsiullugu kissaatigineqarsimavoq ullut tusarniaaffiusut amerlanerpaamik qassiusinnaanerit killilerneqassasoq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 53, aatsitassanik piiarneqartunik suliarinnittarnermut tunngasoq, Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermi suliffissuaqarnerup ineriartorneranut siuarsaataangitsoq aallartitanit paasisutissiissutigineqartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Aallartitat paasisutissiissutigigaat tamatumunnga pissutaasoq Kalaallit Nunaata nunarsuatsinni unammillersinnaasuseqalernissaanut marloqiusamik akileraannginnissaq pillugu Kalaallit Nunaata nunanut allanut arlalinnut isumaqatigiissuteqarnissaata amigaataanera. § 68-p nassatarigaa suliaqarfinnut allanut sanilliullutik aatsitassarsiornermik ingerlatsisut akileraarutinik nalunaarutiginnittarnermut annertunerusumik allaffissortut aallartitamit paasisutissiissutigineqartoq ataatsimiititaliamit aamma maluginiarneqarpoq. Taamaattumillu tamatuma allangortinneqarnissaa aallartitamit kissaatigineqarpoq. Aallartitanit isumakuluutigineqartut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarput. Sassartitsineq, siullermeerinninneq ilisimatitsiffiusumillu ataatsimiinnerit tunngavigalugit apeqqutinik arlalinnik Naalakkersuisunut nassiussinissaq ataatsimiititaliamit aalajangerneqarpoq. Ilanngussaq D ataatsimiititaliamit innersuussutigineqarpoq. Aalajangersakkanut tunngaviit immikkoortumi "sassartitat"-ni Naalakkersuisunit nassuiarneqartut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Taamaattorli § 68 aamma § 58-imut tunngaviit Naalakkersuisunit itisilerlugit nassuiaatigineqarnissaat ataatsimiititaliamit kissaatigineqarsimavoq. Aalajangersakkanut siuliani taaneqartunut tunngaviusunik Naalakkersuisut paasisitsinerat ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Ataatsimiititaliaq Naalakkersuisut sukkaasumik akissuteqarnerannut qujavoq.

Tamatuma kingorna eqqissimatitsineranut tunngasoq § 128 pillugu ilisimatinneqarumalluni Aatsitassanut Inatsisinillu Atuutsitsineranut Naalakkersuisumik ataatsimiititaliaq ilisimatitsiffiusumik ataatsimeeqateqarpoq.

8. Siunnersuutip pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Siunnersuutip piviusunngortinneqarneratigut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatit ataanni allaaserineqarput. Kingunerisassat taakku pillugit Naalakkersuisut nassuiaataat Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput, taakkulu allanik oqaaseqaatissaqarfigineqanngillat.

9. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai:

Ataatsimiititaliami **amerlanerussuteqartut** Inuit Ataqtigiit Siumullu ilaasortaataat siunnersuut pillugu ima oqaaseqaateqarumapput:

Inuit Ataqatigiit §1.imm.2-mi inuit peqqissusaat innarlerneqassanngitsoq pingaaruteqartillugu inatsimmi allanqartariaqartoq, taamaammallu siunnersuummi tamanna allanngortinneqartariaqartoq isumaqarput, tamannalu ataatsimiititaliami ajorineqanngilaq.

Tamanna tunngavigalugu siunnersuutip pingajussaaneernejarnissaanut allannguutissat siunnersuummik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut ataatsimiititaliami ilaasortanit Inuit Ataqatigiit ilaasortaataannit kaammattorneqarput, taamaaliornikkut siunnersuummi § 1, stk. 2-mi aalajangersagaq oqaaseqatigiinnik imaattunik taarserneqassalluni:

*“§1.Imm. 2. Ingerlatat inatsimmi pineqartunut ilaatinneqartut **inuit peqqissusaat innarlerneqassanngitsoq** isumannaallisaanermut, avatangiisinut, isumalluutinik atuinnermut aamma inuiaqatigiinni piujuartitsinissamat tunngatillugu isumannaatsumik, ilanngullugit innuttaasut inooqatigiinnermut, kulturimut, upperisatigut anersaakkullu naleqartitaat ileqqulu, kiisalu pissutsini taamaaqataanni nunani tamalaani suleriaatsinut pitsaanerpaanut akuerisaasunut naapertuuttumik ingerlanneqartarnissaat, Inatsisartut inatsisaanni tunngavissaatinneqarpoq.”*

Oqaatigineqartutut Aatsitassanut Inatsisillu Atuutsinneqarnerannut Naalakkersuisoq ataatsimiititaliamit marloriarlugu ataatsimeeqatigineqarpoq. Inatsisissatut siunnersuummi § 128-mi aalajangersakkamat allannguutissatut siunnersuummik Naalakkersuisut saqqummiussinissaannik kaammattuummik ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaani ilanngussinissaq Naalakkersuisup kingullermik ataasinnngornermi ulloq 15. maj 2023-mi ataatsimeeqatiginerata kingorna ataatsimiititaliamit aalajangiunneqarpoq.

Nalinginnaasumik soqutigisanik mianerinninnissaq isumaginiarlugu eqqissisimatitsinissamik aam-malu ingerlatassanik inerteqquteqarnissaq killilersuinissarlu pillugit Naalakkersuisut aalajangersakkanik Inatsisartut avaqqullugit aalajangersaasinnaannissaat Siumumit kissaatigineqanngilaq. Tamanna tunngavigalugu siunnersuutip pingajussaaneernejarnissaanut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut ataatsimiititaliami ilaasortanit Siumup ilaasortaataannit kaammattorneqarput, taamaaliornikkut siunnersuummi § 128-mi aalajangersagaq oqaaseqatigiinnik imaattunik taarserneqassalluni:

§ 128. Nunap sannaanut tunngasut taakkualu piujuartinnissaasa mianerinissaannik isumaginninnissamat sumiiffik ataaseq arlallilluunniit aalajangersimasut eqqissisimatinneqarnissaat pillugu aalajangersakkanik Inatsisartut inatsisikkut aalajangersaasinnaapput. Ingerlatassaq ataaseq arlallilluunniit suliareqqusaasoq pillugu eqqissisimatitsinermut inatsimmi aalajangersakkanik Inatsisartut aalajangersaasimangippata, Inatsisartut inatsisaat una malillugu sumiiffimmi nunap sannaatigut eqqissisimatitami ingerlatassanik sunilluunniit suliaqartoqaqqusaanngilaq.

Imm. 2. Nalinginnaasumik soqutigisanik mianerinninnissaq isumaginiarlugu Inatsisartut inatsisaat una malillugu sumiiffimmi ataatsimi arlalinniluunniit ingerlatsinissaq Inatsisartut inatsisikkut inerteqqutigisinnaavaat killilersorsinnaalluguluunniit.

Tamanna tunngavigalugu siunnersuut ataatsimiititaliami Inuit Ataqatigiit ilaasortaataasa taamatullu Siumup ilaasortaataasa kaammattuutaat siuliani allassimasut naapertorlugit Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussereerneranni ilusimisut iluseqartoq **akuerineqas-sasoq** ataatsimiititaliami **amerlanerussuteqartut** Inuit Ataqatigiit Siumullu ilaasortaataasa inassutigaat.

Ataatsimiititaliami **ikinnerussuteqartut** Naleqqap Atassutillu ilaasortaataat siunnersuut pillugu ima oqaaseqarumapput:

“Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliami ataatsimiinnermi ulloq 15/05-23 partiit illuatungiliuttuusut marluusut immikkoortut, tassalu Atassut aamma Naleraq suliami nalorninarluinnartumik inissinneq pillugu akuersaarsinnaanermut nangaassuteqarput.

Naalakkersuisut suliaasaannut Inatsisartut akuutinniarneqarnerat eqaallisaarinanilu ersarlulersitsissaaq, inatsisissallu siunertaanut uniuutilersinnaanera aarleqqutaalluni.

Inatsisissamut siunnersuut pingajussaaneertinnagu amerlanerussutillit kissaataat, isikkusamisut ilusissani tiguppagu, aarleqqutigaarput nunatsinni aatsitassarsioqatigiiffiit nunatsinni aatsitassarsiornissaannut kajumissaarneqannginnissaat.

Allannguutissatut siunnersuutaasut Naalakkersuisumut kissaatigineqartut allakkatigut takunagit, suna siunertaanersoq qanorlu aatsitassarsioqatigiiffinnut sunniuteqassanersoq nalileruminaappoq.”

Ataatsimiititaliap taama oqaaseqaateqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Mariane Paviasen
Siulittaasoq

Aqqalu Jerimiassen
Siulittaasup tullia

Hans Aronsen

Adam Kristensen

Lars Poulsen

Dines Mikaelen

Pele Broberg